

NOTITIE Beeldvormende behandeling Kadernota AB 24 maart 2026

ONDERWERP

Kadernota -
notitie
beeldvormende
behandeling

Functie en proces Kadernota

Het college van Dijkgraaf en Heemraden biedt het Algemeen Bestuur jaarlijks een kadernota aan, gericht op de lange(re) termijn.

De kadernota biedt een integraal beeld van beleidsmatige en financiële ontwikkelingen voor de komende planperiode (5 jaren vooruit: 2027-2031). De kadernota ondersteunt bij het maken van een integrale afweging in de balans tussen beleidstaken en -ambities en middelen. Ook het tariefsscenario maakt onderdeel uit van de kadernota.

Bij de behandeling van de Kadernota 2027-2031 in de besluitvormende vergadering (AB van 30 juni 2026) bespreekt het Algemeen Bestuur het meerjarig beeld. Daar waar nodig kan het Algemeen Bestuur aanvullende kaders meegeven aan het college voor de komende periode, voor de uitwerking van de begroting en meerjarenraming. Zodoende kan aan de voorkant van het begrotingsproces worden bijgestuurd.

De behandeling van de kadernota kan daarmee worden gezien als de opiniërende stap in het totale begrotingsproces.

Kadernota – beschrijving:

De Kadernota is het startpunt van het begrotingsproces. De Kadernota schetst de verwachte beleidsmatige en financiële ontwikkelingen. Het biedt een integraal beeld van wat er speelt in de komende planperiode (tenminste vijf jaren vooruit). Het ondersteunt het bestuur bij het maken van een integrale afweging in de balans tussen beleidstaken en -ambities en lastendruk. De focus is gericht op de lange termijn. De investeringsplanning maakt onderdeel uit van de Kadernota. De Kadernota is het kader waarbinnen de B&MR wordt uitgewerkt.

Rol AB en momenten

Via de Kadernota stuurt het AB aan de voorkant van het begrotingsproces. Bij de beeldvormende behandeling (dit moment) geeft het AB een globale richting mee. Bij de besluitvormende behandeling delen de fracties hun algemene beschouwingen en stelt het AB de Kadernota vast. Voorafgaand aan de vaststelling van de B&MR wordt de Kadernota technisch geactualiseerd.

Momenten begrotingsproces: maart (beeldvormend), juni (besluitvormend) en oktober (technische notitie), met in november de B&MR (besluitvormend). Indien het college dit wenselijk acht, kan het college besluiten om begin juni een aanvullende beeldvorming in te plannen. Dit met als doel om het Algemeen Bestuur inhoudelijk bij te praten over de (kosten)ontwikkelingen in de kadernota, voorafgaand aan de besluitvormende behandeling.

Het doel van deze beeldvormende vergadering is om in de beginfase van het proces van opstelling van de Kadernota 2027-2031 input te krijgen van het AB en op deze manier voorkantsturing door het AB zo goed mogelijk te faciliteren. Via de beeldvormende bespreking kunnen de voor het AB belangrijke ontwikkelingen en overwegingen voor de periode 2027-2031 naar voren worden gebracht. Het college kan hier vervolgens rekening mee houden bij het opstellen van de Kadernota 2027-2031. Om dit gesprek zo goed mogelijk te

voeren, is hieronder weergegeven hoe het college aankijkt tegen de Kadernota 2027-2031. Dit in relatie tot de ontwikkelingen en opgaven er zijn.

De lijn van het college bij opstelling Kadernota

Verbinden en koers houden

Vanuit het bestuursprogramma volgt het waterschap de afgelopen jaren een koers, waarbij het waterschap aan de slag is met het realiseren van omvangrijke opgaven op het gebied van veilig, voldoende en schoon water. De realisatiefase van de IJsselmeerdijk loopt, de zuivering Almere wordt uitgebreid en verduurzaamd, we zijn bezig met het vraagstuk van waterbeschikbaarheid en het vervangen van de gecreosoteerde oeverbeschoeiing. De opgaven en doelen waar we de komende jaren aan moeten werken blijven onverminderd groot. We werken verder aan onze versterkingsopgave, onze gemalen moeten worden gerenoveerd en de zuiveringsinstallaties moeten worden aangepast om groei op te vangen en om tijdig te voldoen aan nieuwe normen. Bij de uitvoering van onze taken zetten we stappen in de verdere verduurzaming en circulariteit van onze bedrijfsvoering.

De afgelopen jaren was sprake van onzekere economische omstandigheden en forse prijsstijgingen. De recente prognoses laten voor de komende jaren een stabiel beeld zien. Echter, de recente ontwikkelingen in het Midden-Oosten kunnen de komende tijd leiden tot grotere schommelingen in de macro-economie. Ook in de rest van de wereld zorgen geopolitieke ontwikkelingen voor steeds meer onrust in de wereld. Democratische principes komen onder druk te staan en er zijn steeds meer zorgen over veiligheid. Deze ontwikkelingen maken dat het steeds belangrijker wordt om maatregelen te nemen om de weerbaarheid van ons werk te vergroten en invulling te geven aan de digitale strategie.

De structureel grote opgaven benadrukken het belang om ook in dit begrotingsproces vast te houden aan de gekozen richting en consistent verder te werken aan onze opgaven. In het afgelopen begrotingsproces heeft het college de koers aangescherpt door een verantwoord tempo te kiezen en verantwoord te investeren. Het college zal deze lijn in het komende begrotingsproces voortzetten. Daarbij blijven we werken aan onze doelen, maar hebben we ook nadrukkelijk aandacht voor de maakbaarheid bij het plannen van onze activiteiten en maken we heldere keuzes.

In maart 2027 worden waterschapsverkiezingen gehouden. Het college vindt het belangrijk om de waterschapstaken op een goede manier over te dragen aan het nieuwe bestuur en het nieuwe bestuur in staat te stellen om snel in positie te komen en vervolgens eigen accenten te zetten. Het vasthouden aan de ingezette stabiele koers draagt hieraan bij.

Financiële kaders belangrijk om financieel gezonde positie te behouden

Het college kijkt met een kritische blik naar de kostenontwikkeling en heeft continu aandacht voor het realiseren van de opgaven met een zo beperkt mogelijke kostenstijging. De omvangrijke opgaven leiden echter onvermijdelijk ook tot een toename van de kosten en daarmee blijft er een grote uitdaging om een goede balans te houden tussen enerzijds de uitvoering van de primaire taken en de realisatie van opgaven en anderzijds de lastendrukontwikkeling en (het behoud van) de financieel gezonde positie.

Om te kunnen sturen op het behoud van onze financiële gezonde positie op langere termijn is het financieel beleid in de afgelopen jaren geactualiseerd. Zo is het treasurystatuut geactualiseerd met daarbij een financieringsplan en zijn in het schulden- en reservebeleid kaders / referentiewaardes vastgesteld voor de maximale schuldenomvang en de minimale reserveomvang. In het begrotingsproces van de afgelopen jaren zijn deze kaders nader ingevuld. Dit onder andere door afspraken vast te leggen over de groei van de reservepositie naar het midden van de bandbreedte uit het reserve- en schuldenbeleid. Verder is vastgehouden aan het uitgangspunt "tarief volgt taak".

Om in de komende jaren te kunnen blijven werken aan onze opgaven, de financiële positie gezond te houden en om te voorkomen dat kosten of opgaven worden doorgeschoven naar de toekomst, is het in de ogen van het college van belang om ook in het komende begrotingsproces vast te houden aan de vastgestelde financiële beleidskaders.

Uitlegbaarheid lastendrukontwikkeling steeds belangrijker

Het college is zich ervan bewust dat de opgaven groot zijn. Door een strakke en realistische lijn van plannen en begroten wil het college optimaal gebruik maken van de tijd en ruimte die er nu is. Dit met het besef dat de toekomst ook nog andere en nieuwe opgaven met zich mee zal brengen waar ook dan tijd en ruimte voor moet zijn.

Het college zal bij het opstellen van de kadernota en bij de voorbereiding van voorstellen aan het AB aandacht hebben voor de onderbouwing van de noodzaak van extra kosten en de onderbouwing en uitlegbaarheid van de lastendrukontwikkeling. Waar mogelijk zal het college prioriteren en heldere keuzes maken, passend bij de aanscherping van de koers die in het afgelopen begrotingsproces is bepaald door een verantwoord tempo te kiezen en verantwoord te investeren. Dit binnen de kaders van het bestuursprogramma en met inachtneming van de wettelijke normen en vastgestelde doelen.

Het tariefscenario is onderdeel van de kadernota. De basis hiervoor ligt vast in de in november vastgestelde Begroting en Meerjarenraming 2026-2030. Voor de tariefsontwikkeling gaat de Begroting en Meerjarenraming voor de jaren 2027 en verder uit van een ontwikkeling tussen +7% en +11% per jaar voor zowel de watersysteemtaak als de zuiveringstaak. Deze stijging hangt samen met de opgaven waar we aan werken.

Bij de behandeling van de Kadernota 2026-2030 in juli 2025 is vanuit het AB de oproep gedaan om met het college in gesprek te gaan over strategische keuzes die te maken zijn en die invloed kunnen hebben op de lastendrukontwikkeling in de komende jaren. Tijdens de bestuursconferentie in 2025 is hiermee een start gemaakt. De komende tijd krijgt dit een vervolg, waarbij onder andere een werkgroep vanuit het AB een rol krijgt. Hierbij zal onder andere ook gebruik worden gemaakt van nog te verkrijgen inzichten in de komende jaren uit andere, lopende dossiers (bijvoorbeeld de verkenning naar de grenzen van ons watersysteem en de pilots bodemdaling). Dit is een langlopend proces waarbij tussentijdse inzichten zo mogelijk worden meegenomen in het begrotingsproces.

Beeldvormende behandeling AB

Tijdens de beeldvormende vergadering wordt vooraf geen presentatie gegeven. Het AB wordt direct gevraagd om te reflecteren op bovenstaande gedachte vanuit het college en de volgende vraag te beantwoorden:

- Wat wilt u aan de voorkant aan reflecties meegeven op de lijn van het college om rekening mee te houden bij de opstelling van de Kadernota?

Het doel is vooral om aan de hand van bovenstaande vragen input op te halen vanuit het AB, die het college kan meenemen bij het opstellen van de Kadernota 2027-2031. Uiteraard is er gelegenheid om verduidelijkende vragen te stellen.

De inhoudelijke discussie in het AB over de Kadernota 2026-2030 vindt plaats in de besluitvormende vergadering op 30 juni 2026. Conform de opzet van de P&C cyclus vinden bij de behandeling van de Kadernota in de AB-vergadering van juni ook de algemene beschouwingen plaats.

Bij de behandeling van de kadernota 2025-2029 (AB juli 2024) heeft het college een notitie met de belangrijkste uitgangspunten/afspraken voor de opstelling van de begroting aangeboden aan het AB ([link naar notitie](#)). Deze uitgangspunten zijn nog steeds van toepassing voor het begrotingsproces 2027-2031.

Indien er behoefte bestaat om in een fractieoverleg een verdere ambtelijke toelichting te ontvangen, kunt u dit melden bij bestuursondersteuning (bestuursondersteuning@zuidernzeeland.nl).